

Вплив цифровізації на економічну ефективність аграрних підприємств

Сучасна економіка перебуває під значним впливом цифровізації. Щоб пристосуватись до нових умов та конкурувати на ринку аграрні підприємства змушені впроваджувати нові технології у свою виробничу діяльність. Такі технології спрямовані не лише на спрощення ведення виробничих процесів, але й на досягнення за рахунок цього економічної ефективності підприємств.

Успіх будь-якого аграрного підприємства – як невеликого за розмірами, так і величезного холдингу – залежить від ефективності проведення технологічних операцій при виробництві продукції. Як показує практика, ті виробники, які на кожній стадії виробництва використовують нові цифрові технології, інструменти та інноваційні рішення, не бояться змінюватися та експериментувати, стають лідерами ринку і прикладом ефективного ведення аграрного бізнесу.

Суб'єкти господарської діяльності, які мають на меті перейти на «цифрові» рейки повинні фокусуватися на автоматизації виробничих та управлінських процесів, з метою підвищення ефективності функціонування. Підприємство, яке робить акцент на «цифровізації», повинно націлюватися на дієву віддачу від цих процесів, через більш високу залученість співробітників до прийняття управлінських рішень.

Спираючись на дослідження В.А. Фостолович, особливе значення має цифровізація для виробництва аграрної продукції:

– в галузі рослинництва – використання роботів та роботизованих комплексів дає можливість робити на відстані забір зразків і проб для аналізу стану рослин, ґрунту; безпілотників, потужних гіперспектральних камер для визначення біомаси та встановлення стану забезпеченості рослин елементами живлення. Використовуючи моделі дерева прийняття рішень (яке ще називають деревом класифікацій або регресійним деревом), можливим стало розрізняти хвороби рослин на основі візуальної інформації;

– в галузі тваринництва – використання технологій «віртуальна огорожа» уможливають дистанційний контроль за випасом худоби; датчики та сенсори, встановлені на тілі тварин забезпечують проведення постійного дистанційного моніторингу стану тварин та ін.

Цифровізація виробничих чи управлінських процесів не обмежується звичайною автоматизацією внутрішніх процесів підприємства, оскільки передбачає переведення частини роботи персоналу на програмне забезпечення. За рахунок цифровізації робочих процесів підприємства можливо досягти наступних результатів:

- зменшується кількість дій, необхідних для виконання завдань;
- скорочується паперова робота;
- значно зменшується кількість помилок;
- підвищується продуктивність праці персоналу.

Збереження звичайних алгоритмів роботи в незмінному вигляді може призвести до відставання підприємства від конкурентів, яке ліквідувати у подальшому буде дуже проблематичним, або й зовсім неможливо.

М.В. Руденко розділяє цифрові технології, що застосовуються на аграрних підприємствах, на дві великі групи:

1) технології (пристрої), які можливо придбати та встановити на наявну техніку аграрного підприємства, урахувавши ціну покупки, строк корисного використання, ліквідаційну вартість та можливий економічний ефект від використання;

2) технології, якими є можливість користуватися з урахуванням отримання послуг від спеціалізованих компаній та відповідних витрат за користування в розрахунку грн./га, грн./рік.

Впровадження цифрових технологій в аграрне виробництво є одним з найважливіших елементів стратегічного розвитку аграрного сектору України. Біо- та нанотехнології, використання генних розробок, можливість адаптації виробленої аграрної продукції до потреб конкретних категорій покупців (споживачів, цільових груп) є важливими факторами підвищення конкурентоспроможності цього виду економічної діяльності.

Таким чином, на сьогодні особливої актуальності набуває цифровізація економіки України. Підприємства аграрної сфери, як важлива частина національної економіки, перебувають в епіцентрі впровадження нових технологічних рішень для підвищення їхньої ефективності та конкурентоспроможності.